

ادامه از صفحه ۴

جالش‌های ایران امروز

امروزه نیز حتی با وجود امضای موافقت‌نامه برجام، ایران از دشمنی کشورهای عربی منطقه و اسرائیل و کُزرقارتاری و بدعهدی دولت ایالات متحده رهایی نیافته است. تجربه مذاکرات هسته‌ای نشان داد موارد اختلاف ایران با ایالات متحده و اتحادیه اروپا بسیار وسیع‌تر از مسائل مطرح‌شده در برجام است. بدون عزم راسخ برای حل این مسائل از راه مسالمت‌آمیز، مشارکت فعال اقتصاد ایران در تقسیم کار جهانی و بهره‌گیری آن از فرصت‌های تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی همواره در هاله‌ای از ابهام باقی می‌ماند و کشور ما بیش از پیش در نظام بین‌الملل به حاشیه رانده خواهد شد. تجربه برجام در کنار همه مشکلات بعدی آن، موفقیت سیاسی و اقتصادی بزرگی بود؛ نشان داد چگونه کشور ضمن کسب اعتبار سیاسی در سطح جهانی، موفق شد بر تهدید بزرگ اقتصادی تحریم‌ها به صورت نسبی فائق آید. تلاش و موفقیت بزرگی که متأسفانه امروز آن را کم‌اهمیت جلوه می‌دهند. کشورهای حاشیه جنوب خلیج فارس یک فرصت و نه یک تهدید برای ایران هستند. به توافق سیاسی رسیدن با همسایگان، سخت‌تر از برجام نیست. گزافه نیست اگر بگوییم جهش اقتصادی ایران در گرو چنین توافقی و در نهایت یک همکاری منطقه‌ای است. متأسفانه سایه تنش در مناسبات بین‌المللی و جنگ، اثرات بی‌ثبات‌کننده و ویرانگری بر تصمیمات صاحبان سرمایه خصوصی داخلی و خارجی گذاشته است. باید دید چه کسانی از عمده‌کردن تعارض‌های بین‌المللی در کشور سود می‌برند. تا جایی که به رشد و توسعه اقتصادی مربوط می‌شود، باید گفت در دوره بعد از جنگ جهانی دوم، هیچ کشوری بدون اتخاذ سیاست همزیستی مسالمت‌آمیز با کشورهای صنعتی و دستیابی به مزایای تجارت جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی، نتوانسته است بر عقب‌ماندگی‌های تاریخی خود فائق آید. با وجود نیات خیر ما، در دنیای جهانی‌شده امروز نمی‌توان پدیده‌های تولید ملی را در انزوای سیاسی و اقتصادی تقویت کرد.

۳- راهبردهای برون‌رفت از بحران کنونی و نیل به توسعه فراگیر ایران: تجربه ۴۰ سال اخیر کشور گویای آن است که اولاً- در غیاب انسجام درونی قوای حاکمیت و بوروکراسی منزه، نمی‌توان به استقلال دولت از منافع خصوصی و برهیز از زدونده‌های زیان‌بار دولت و بخش خصوصی دست یافت. ثانیاً- بدون برپایی نهادها و سیاست‌های استوار توسعه با توجه به ویژگی‌های جامعه ایران، نمی‌توان به موفقیت برنامه‌های پنج‌ساله توسعه جمهوری اسلامی، سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی مجمع تشخیص مصلحت نظام امید داشت. جمع‌بندی تجارب کشور‌های موفق گویای آن است که نهادها و سیاست‌های استوار توسعه عبارت‌اند از:

- تأمین حکمرانی خوب و پایبندی به اصول دموکراسی در اداره امور کشور و حل مسالمت‌آمیز تعارضات سیاسی.
- اتخاذ رویکرد همزیستی مسالمت‌آمیز در مناسبات بین‌المللی و منطقه‌ای برای دستیابی کم‌هزینه به امنیت ملی در سطح بین‌المللی و استفاده از فرصت‌های تقسیم کار جهانی و انتقال سرمایه و دانش فنی به کشور.
- تعریف دقیق حقوق مالکیت خصوصی و اجرای قراردادها در راستای برپایی اقتصاد بازار که خود در گرو بازنگری در قوانین و اصلاح بنیادین آنهاست.
- ایجاد نهادها و ابزارهای مالی مناسب برای توسعه صنعتی و اقتصادی کشور و برچیدن نهادهای مالی غیررسمی.
- تعریف سازوکار روشن برای تضمین مشروعیت اجتماعی نظام بازار (شامل نظام رفاه اجتماعی و تأمین آموزش پایه رایگان و خدمات درمانی اصلی).
- وضع مقررات و ایجاد نهادهای کارآمد ناظر بر عملکرد نظام بازار (شامل مقررات و نهادهای ناظر بر بازار کار، بازار پول و بازار سرمایه، مدیریت منابع طبیعی با نگاه بین‌نسلی و تأمین ایمنی و سلامت مصرف‌کنندگان).
- تضمین ثبات اقتصاد کلان از طریق اتخاذ سیاست‌های مالی و پولی مسئولانه.
- اتخاذ رویکرد توسعه صادرات به موازات اعمال سیاست صنعتی.

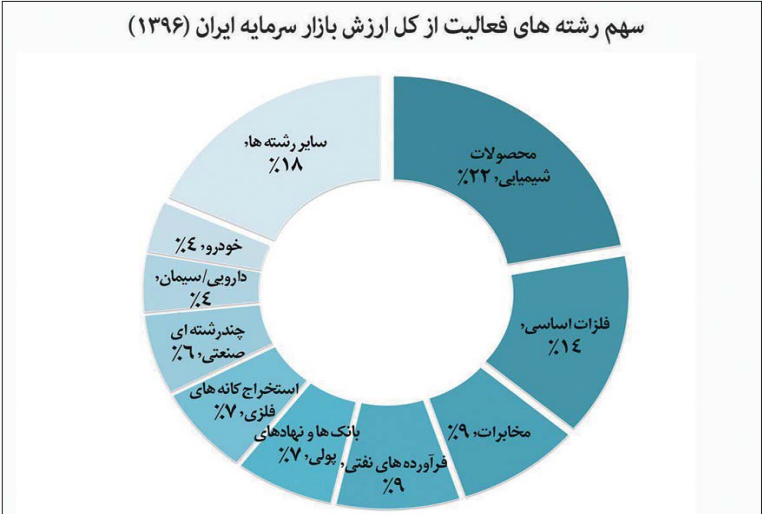
ایران کشوری با امکانات بالقوه بزرگ سیاسی، فرهنگی و اقتصادی است که می‌تواند بالفعل شود. متأسفانه ما در سال‌های گذشته دراین‌باره چندان موفق نبوده‌ایم. از آنجا که می‌دانیم با انجام اصلاحات یادشده، منافع گروه‌های قدرتمند در درون کشور به مخاطره خواهد افتاد، واکنش منفی آنها به توصیه‌های پیشنهادی دور از انتظار نیست؛ اما جمهوری اسلامی ایران در این برهه حساس تاریخی باید یکی از دو گزینه زیر را اتخاذ کند؛ ادامه سیاست‌های گذشته یا قبول و اعمال اصلاحات سخت بنیادین اقتصادی، اجتماعی و... با مشارکت مردم آگاه ایران. اتخاذ گزینه دوم، مستلزم رعایت اصل تقدم منافع جامعه بر منافع فردی و تغییر اساسی در جهان‌بینی مسئولان کشور است. دولت به معنای مجموعه قوای حاکمیت، نقش اصلی را در عزت جامعه دارد. به امید آنکه این فرصت تاریخی با نادم‌کاری از دست نرود و جامعه ما بیش از این متحمل خسران نشود. 1-World Bank, Aggregate Governance Indicators, 1996-2016.

اقتصاد

یک کارشناس اقتصادی با بررسی وضعیت بازار سرمایه اعلام کرد

رشد بورس علامت کاهش ارزش پول ملی

رسیدن ارزش دلار در بازار ثانویه به ۷ تا ۸ هزار تومان، شاخص بورس را از ۱۶۰ هزار واحد عبور می‌دهد

بازار سرمایه گردش می‌کند که از این رقم ۴۰۰ هزار میلیارد تومان دست بخش شبه‌دولتی است. بازار بورس به جای اینکه به محلی تبدیل شود که باعث رشد بخش غیردولتی شود، سبب شده است بخش خصوصی محدود شود. این کارشناس اقتصادی گفت: به‌همین‌خاطر من احساس می‌کنم که در اقتصاد ایران هر چیزی به بدل خود تبدیل می‌شود. هر اقدامی به ضد‌مردم و بخش خصوصی تبدیل می‌شود؛ زیرا آنچه شاهد آن هستیم، اقتصادی نیست که مقتضیات بازار آزاد روی آن حاکم باشد. او افزود: هر اقتصادی اقتضانات خود را دارد. نمی‌توان قاعده‌ای را که اقتصاد آمریکا دارد، به ایران دیکته کرد. مسئله دیگر این است که مبانی بازار آزاد به صورت گزینشی و تحریف‌شده استفاده می‌شود. می‌گوییم آزادسازی قیمت‌ها، آزادسازی نرخ ارز، ما نیاز به نهادهایی داریم که بتوانند این مباحث را حمایت کنند. چرا کسی درباره آزادسازی قیمت خوراک گاز و... صحبت نمی‌کند. سؤال این است که چرا هیچ‌یک از رسانه‌هایی که صبح تا شب بر طبل قیمت آزاد می‌کوبند، حرفی نمی‌زنند؟ چرا باید پول از شرکت‌های شبه‌دولتی یا بخش خصوصی بدون اینکه به خزانه دولت بیاید، وارد بازار ثانویه شود. آیا کسی می‌گوید که باید هر ماه بینیم دلار چقدر است و بعد پول برق و آب را حساب کنیم؟

درنظرگرفتن شاخص بورس به دلار، فضای کلی از آینده رشد شاخص‌ها را نشان می‌دهد. او افزود: در شرایطی که شرکت‌های جدید وارد بورس نشوند، سهام‌های جدید وجود نداشته باشد و افزایش سرمایه‌های واقعی رخ ندهد، نسبت شاخص بورس به ریال و دلار بالای دو است. اگر دلار ما به هشت هزار تومان رسید، شاخص بورس باید به ۱۶۰ هزار واحد و بالاتر برسد؛ بنابراین حداقل شاخصی که در یک ماه آینده و شاید هم یک هفته آینده (بسته به رقم‌خوردن شرایط بازار) در بورس شاهد آن هستیم، ۱۴۵ هزار واحد است. **سه‌م کوچک بخش خصوصی از یک‌بازار سرمایه**

سلطانی یادآور شد: بورس ایران، بورس واقعی نیست. یک بورس بازار آزاد نیست. در اصل بورس بازار دولتی است. ۸۰ درصد سهام بورس دست بخش غیرخصوصی است و بخش خصوصی واقعی دسترسی پایینی به بازار سرمایه دارد. بورس باعث شده است سرمایه بخش خصوصی از دستش دربیاید و به بخش دولتی منتقل شود. این یعنی اتفاق بدی افتاده است؛ زیرا غیر از اینکه این‌همه رانت و منافع دولتی به بخش شبه‌دولتی داده می‌شود، بورس مفری شده که یک‌سری سرمایه‌های مردم را از دست‌شان دریاورد و به دست بخش شبه‌دولتی بپردازد.

او ادامه داد: معادل یک‌سوم نقدینگی کشور در نظرگرفتن شاخص بورس به دلار، فضای کلی از آینده رشد شاخص‌ها را نشان می‌دهد. او افزود: در شرایطی که شرکت‌های جدید وارد بورس نشوند، سهام‌های جدید وجود نداشته باشد و افزایش سرمایه‌های واقعی رخ ندهد، نسبت شاخص بورس به ریال و دلار بالای دو است. اگر دلار ما به هشت هزار تومان رسید، شاخص بورس باید به ۱۶۰ هزار واحد و بالاتر برسد؛ بنابراین حداقل شاخصی که در یک ماه آینده و شاید هم یک هفته آینده (بسته به رقم‌خوردن شرایط بازار) در بورس شاهد آن هستیم، ۱۴۵ هزار واحد است. **وضعیت اقتصادی کشور درستان بازار ثانویه**

این شرکت‌های استخدام کرده‌اند؛ به همین دلیل این شرکت‌ها خیلی موفق‌اند. برج خلیفه با زیرساخت‌های لجستیکی در این کشورها همه دولتی‌اند، اما خوب مدیریت می‌شوند، زیرا دولت مالک این مجموعه‌ها است ولی در مدیریت دخالت نمی‌کند بلکه می‌بیند که چه کسی بهترین مدیر است و از هر جای دنیا بهترین مدیرا را می‌آورند. اما در ایران بزرگ‌ترین مشکل ما با بخش شبه‌خصوصی است.

بازار سرمایه‌خود را با ارزش از تعدیل می‌کند

به اعتقاد این کارشناس اقتصادی، رشد بازار سرمایه در ایران رشد واقعی نیست و به دلیل ایجاد نوسانات در نرخ ارز است. او افزود: تا سال ۹۱ شاخص بازار سرمایه حدود ۲۵ هزار واحد بود. در آن مقطع، ارزش دلار در حال افزایش بود. از ابتدای سال ۹۱ ارزش هر سهم از محدوده هزار تومان به یک هزار و ۱۰۰ تومان به یک هزار و ۵۰۰ تومان رسید. با این حال، بازار سرمایه زیر ۳۰ هزار واحد ماند تا زمانی که بهای دلار بازار آزاد، در نیمه سال ۹۱ به بالای سه هزار تومان رسید. اینجا هم شاخص بورس ساکن بود. از زمستان ۹۱ که بهای دلار افزایش یافت، شاخص بورس هم از ۳۵ واحد رشد کرد. در ابتدای شاخص بازار به ۴۲ هزار و در پایان سال ۹۲ به ۸۰ هزار واحد رسید. همین‌طور شاخص بالا رفت تا اینکه در نهایت شروع به افت کرد. به گفته سلطانی، بازار سرمایه با یک تأخیر خود را با دلار تطبیق داده و به‌همین‌دلیل شاخص بازار دچار رشد می‌شود و این رشد ناشی از سودآوری بالای شرکت‌ها، تحولات تکنولوژیکی یا عوامل رشد دنیا نبوده است، بلکه به خاطر این بوده که بازار سهام خود را با دلار تصحیح کرده است.

او افزود: تغییر شاخص بازار سرمایه اصلاً جای افتخار ندارد. رشد شاخص بازار سرمایه ناشی از افت ارزش پول ملی است و بازار سرمایه دارد خود را با ارزش پول تعدیل می‌کند. سلطانی گفت: به حدود بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار با قیمت‌های دلار پارسال و حدود ۶۰ تا ۷۰ میلیارد دلار با قیمت‌های امسال دلار، ایران ۰۱۷ درصد بازار سرمایه جهانی را در اختیار دارد و کشور سی‌وهفتم در این بازار به حساب می‌آید. اگر وضعیت کشورهای منطقه را هم بررسی کنیم، روسیه با ۶۲۰ میلیارد دلار ارزش بازار سرمایه، عربستان سعودی با ۴۵۰ میلیارد دلار، ترکیه با ۲۳۰ میلیارد دلار، قطر با ۱۳۰ میلیارد دلار و امارات با ۲۴۰ میلیارد دلار، ارزش بازار سرمایه، وضعیت مناسب‌تری نسبت به ایران دارند. او معتقد است با تغییراتی که در ارزش ارز رخ داده است، ما آسیب دیده‌ایم.

سلطانی گفت: یک شاخص دیگر هم داریم که نشان می‌دهد نسبت بازار سرمایه به تولید ناخالص داخلی چقدر است. این شاخص در اقتصاد نشان می‌دهد که بازار سرمایه چقدر رشد کرده است. شاخص نسبت بازار سرمایه به تولید ناخالص داخلی برای کل جهان ۱۱۳ درصد است؛ یعنی ارزش کل بازار سرمایه جهان ۱۰۱۳ برابر کل تولید ناخالص داخلی جهان است. این شاخص برای کشور ما کمتر از ۲۴ درصد است؛ یعنی تقریباً کمتر از یک چهارم یا یک‌پنجم شاخص جهانی است. این کارشناس اقتصادی اضافه کرد: این شاخص در آمریکا ۱۶۶ درصد، در چین ۱۲۸ درصد و در کره ۱۱۶ درصد است.

۸۰ درصد بورس دست شبه‌دولتی‌ها

به اعتقاد سلطانی، در یک چشم‌انداز کلی، بازار سرمایه ایران در سطوح جهانی چندان عمیق و قدرتمند نیست و به عبارتی دیگر بازار سرمایه ضعیف و کم‌عمقی داریم. او ادامه می‌دهد: در مقایسه با داخل کشور هم وقتی که شما ترکیب بازار سرمایه را نگاه می‌کنید، می‌بینید که ارزش کل بورس در سال ۹۶ تقریباً ۱۸۰ هزار میلیارد تومان بوده است که ۲۲ درصد مربوط به پتروشیمی، ۱۴ درصد فلزات اساسی، ۹ درصد مخابرات و ۹ درصد نفتی است. بررسی که می‌کند ۸۰ درصد همین بازار سرمایه کوچک، دست نگاه‌های شبه‌دولتی یا خصوصی است. این کارشناس اقتصادی بیان کرد: بازار سرمایه یک بازار تأمین مالی برای بخش خصوصی است اما در ایران، بازار سرمایه به محلی تبدیل شده است که سرمایه مردم را می‌گیرد و در اختیار ارگان‌های دولتی که به‌ظاهر خصوصی شده است و مدیران دولتی دارد، قرار می‌دهد. او تأکید کرد: بازار سرمایه ایران یک بازار عادی نیست و خیلی در دنیا مشابه ندارد. این در حالی است که بازار سرمایه کشورهای عربی نفتی هم احتمالاً پنگاه دولتی زیادی دارند؛ اما جالب است بدانید که در این کشورها پنگاه دولتی قوی وجود دارد و این پنگاه‌ها خیلی خوب اداره می‌شوند. سلطانی در تکمیل سخنان خود عنوان می‌کند: هواپیمایی امارات یا قطر ایرویز، دو مجموعه دولتی‌اند منتها بدون دخالت دولت، مدیریت می‌شوند و بهترین مشاوران جهانی را هم برای اداره

خبر

مجوز واردات ۲۰ هزار تن کاغذ صادر شد

● پیرو حل مشکلات حوزه کاغذ مجوز واردات ۲۰ هزار تن کاغذ با ارز دولتی صادر شد. به گزارش فارس، وزارت صنعت در راستای رفع مشکلات حوزه کاغذ اعلام کرد مجوز واردات ۲۰ هزار تن کاغذ صادر می‌شود. بر اساس این گزارش، پیرو برگزاری جلسه فوری، وزارت صنعت با مجوز واردات ۲۰ هزار تن کاغذ برای شرکت‌های درخواست‌کننده با ارز دولتی موافقت کرد. این گزارش می‌افزاید مجوز واردات این مقدار کاغذ به تأیید وزارت صمت و وزارت ارشاد رسیده است. روز گذشته، بر اساس اعلام وزارت صنعت، کاغذ و خمیر کاغذ جزء گروه یک کالایی، یعنی کالاهای اساسی، قرار گرفت.

رشد ۱۸ درصدی پایه پولی در یک سال منتهی به خرداد

● پایه پولی در پایان خرداد به ۲۱۸ هزار و ۶۶۰ میلیارد تومان رسید که نسبت به ماه مشابه سال گذشته رشد ۱۸ درصدی را نشان می‌دهد. به گزارش فارس، مجموع ارقام اسکناس و مسکوک در دست اشخاص و نزد بانک‌ها و سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی حجم پایه پولی را نشان می‌دهد. براساس آمار متغیرهای پولی خرداد امسال که از سوی بانک مرکزی منتشر نشده است، با احتساب ارقام مؤلفه‌های مذکور، حجم پایه پولی به ۲۱۸ هزار و ۶۶۰ میلیارد تومان رسیده است که درمقایسه با خرداد سال گذشته ۱۸۰۰۷ درصد و در سه ماهه نخست امسال ۲۰۱ درصد رشد داشته است. روند رو به رشد پایه پولی در یک سال منتهی به خرداد امسال در شرایطی به عدد ۱۸ درصد رسیده است که مجموع نرخ تورم و رشد اقتصادی در ارقام پایین‌تری قرار دارد. بررسی جزئیات اجزای پایه پولی که شامل بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، بدهی دولت به بانک مرکزی، خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی و سایر دارایی‌های بانک مرکزی است، نشان می‌دهد در این دوره ۱۲ ماهه بیشترین عامل افزایش پایه پولی ناشی از رشد بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی بوده است. بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در دوره یک ساله منتهی به خرداد از ۱۰۱ هزار و ۳۷۰ میلیارد تومان به ۱۳۹ هزار و ۷۱۰ میلیارد تومان افزایش یافته است. رقم بدهی‌های بانک‌ها به بانک مرکزی برای خرداد ماه ۹۵ هم ۸۹ هزار و ۵۱۰ میلیارد تومان درج شده است.

اینترنت پتیاک

پتیاک

بدون توقف!

پهنای باند اختصاصی ویژه سازمان ها و ادارات

با تجهیزات رایگان و تعرفه عالی

۲۳۴۹-۰۲۱

www.petiak.com

داری پروانه سراسری ارائه خدمات ارتباطی ثابت از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به شماره ۹۵ - ۱۱ - ۱۰۰